

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1'—, za vse ostale Din 16'—.

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK IV.

JUNIJ 1939

ŠTEV. 6

Naš življenjski prostor

Besedo »življenjski prostor« so si izmislili v sedanjih nemirnih časih. Pomeni, da je treba narodu za njegovo polno življenje zemlje, ki rodi in daje vse, kar narodovo življenje potrebuje. Doslej smo bili navajeni misliti, da je Previdnost dodelila vsakemu narodu neko gotovo ozemlje. Ako to ozemlje narodu ne nudi vsega, kar potrebuje, si narod manjkajoče dobrine pridobi s prijateljskimi dogovori s sosedi. Sedaj pa oznanjajo načelo, da mora imeti narod toliko in tako ozemlje, da mu na njem prav ničesar ne manjka. Ker je pa le malo narodov tako srečnih, da bi tako ozemlje imeli, ima narod pravico, da mirnim ali nasilnim potom sebi primerna ozemlja pridobi. Ker mirnim potom nihče ničesar svojega nikomur ne bo dal, more taki novi miselnosti pripomoči do zmage le sila. Nujna posledica bi bila, da bi veliki in mogočni narodi zasedli ozemlja malih in slabotnih narodov. Ta ozemlja bi izkoriščali v prvi vrsti v prid velikemu narodu; majhni, podjarmljeni narod bi pa moral sčasoma izhirati. Po načelu o potrebi življenjskega prostora je svoboda malega naroda nemogoča. Čeprav bi veliki narod imel že dovolj vsega, bi se s svojim položajem ne zadovoljil, temveč bi hotel še več.

Hvala Bogu, da načela o življenjskem prostoru vsi politiki ne priznavajo. Saj je več kot gotovo, da bi ureditev sveta po takem načelu nujno povzročila strašno medsebojno klanje, katerega konec bi pomenil poraz malih kot velikih. Moderna vojna je namreč taka, da iz nje tudi »zmagovalec« ne more iziti brez ogromnih izgub na človeških življenjih, na dragocenem orožju, in brez izgub, ki jih v takem primeru povzroči vojno gospodarstvo. Če je zunanji minister Romunije g. Gafencu na koncu svojega krožnega potovanja po Evropi izjavil, da ne pozna državnika, ki bi hotel vojno, potem je povedal, da kljub strašnemu oboroževanju Evrope noben narod ne bo tvegjal grozot vojnega klanja, ki bi nujno pomenilo popolno opustošenje vse Evrope. Zato se nam kljub zahtevam velikih narodov po življenjskem prostoru ni treba bati vojne.

Toda poleg krvave vojne z uničevanjem človeških življenj ter opustošenjem tvornih dobrin je še tiha, nekrvava vojna, v kateri

lahko mali narodi podlegajo velikim. Zato si skušajo čuječi mali narodi ustvariti domačim močnejše obrambne sile, okoli sebe pa skleniti pas prijateljstva in miru. Svoj življenjski prostor si gradijo iz požrtvovalne ljubezni do svoje zemlje in iz častnih odnosov s sosedi.

Kakor vsak drugi narod, imamo tudi mi Slovenci pravico do svojega življenjskega prostora. Pravico imamo do življenja in rasti. Pravico imamo kot narod sodelovati pri snovanju zgodovine ter s svojo visoko kulturno tvornostjo doprinesati v svobodi svoj delež k obogatitvi človeškega duha.

Čeprav ne vsi Slovenci, pa imamo Slovenci v Jugoslaviji svoj življenjski prostor že odrejen. V stoletni borbi z močnimi in mogočnimi smo si ga ustvarili. Iz junaške krvi tisočerihi naših bratov, sinov in očetov nam je vzrasel in nosi ponosno ime — Jugoslavija. Bolj kot kdajkoli v zgodovini našega naroda čutimo vsi, da je ta življenjski prostor res naš in edini, ki je pod božjim soncem našemu narodu primeren. V složnem sožitju z brati Hrvati in Srbi moremo na tem prostoru, ki nam stvarnica na njem nudi v izobilju vsega, kar je za naš razvoj in za našo veliko prihodnost potrebno, mirno zreti v obraz zgodovini in s ponosno pripravljenostjo spremljati nemir, ki se polašča drugih narodov.

Ta resnica mora biti dovolj močna, da nas vse združuje v tvornem delu za dobrobit cele države, v žrtvah za njeno rast in veličino ter v brezmejni ljubezni do vsega, kar to državo ohranja. Globoko spoštujemo tuje narode, kadar se iskreno trudijo za zmago miru in pravice. Odkritosrečno želimo, da bi tudi drugi narodi in njihove ustanove napredovali. A najbolj pri sreči nam je le ono, kar je naše, kar je iz slovenskih tal vzraslo in se v bratskem objemu s Hrvati in Srbi razrašča v močno Jugoslavijo.

Ta naš življenjski prostor je naraven, ustvarjen z ljubeznijo, pravičnostjo in z žrtvami, ki se jim klanja ves kulturni svet. Mi vsi smo in hočemo biti ponosni varuhi tega prostora in vsega, kar na njem klije in žije. Saj vemo, da je svobode vreden le narod, ki v pravičnosti in zvestobi varuje svoje in spoštuje tuje.

Rekord v laganju. Neki Amerikanec je pripovedoval, kako hudo vročino so imeli v Ameriki. »Pri nas je bilo tako vroče, da so se mubam krila posmodila.« — Pa ga zavrne premetení Irec: »Te ni še nič. Pri nas smo morali lani kokoši krmiti z ledom, drugače bi nam bila nesla kuhana jajca.«

Bolna sestra. Gospa ravnateljeva je vsak dan pripravljala juho za neko revno bolno deklico. Ko nekega dne zopet pride bolničin bratec po juho, pravi gospa: »Toda slišiš, ti še vedno hodiš po jed za svojo bolno sestrico, a ta je vendar že zdrava, ker sem jo videla včeraj na dvorišču.« — Bratec: »Da, zdrava je že, toda je še vedno.«

Opozorilo

Gospod Ravnikar Janko, roj. dne 17. novembra 1903 v Ljubljani, ni več v službi Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. Zaradi tega tudi ni več upravičen sklepati kakršnakoli zavarovanja ali kasirati premije za naš zavod.

V Ljubljani, dne 12. maja 1939.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA
v Ljubljani.

Knjižne nagrade za april 1939

Naša aprilaska nagradna vprašanja so bila izredno lahka. Število pravih odgovorov je pa tako nizko, da se moramo čuditi. In vendar je bilo vse to, kar je bilo treba odgovoriti, ponovno v »Naši moči« objavljeno. Kaj je n. pr. lažjega kot odgovoriti, s katerimi vrstami zavarovanj se peča naša Vzajemna zavarovalnica? In vendar v večini odgovorov stoji, da zavaruje Vzajemna le zoper požar in pa za življenje. Kaj to pove? To pove, da je »Naša moč« zelo potrebna. Še in še bo morala pisati, da Vzajemna zavaruje tudi še, druge nevarnosti, da sklepa zavarovanja zoper vlom, nezgode, za zakonito dolžnost jamstva, zoper razbitje stekla, za primer razpočenja zvonov in da vodi še prav posebno ljudsko zavarovanje Karitas. Šele takrat, ko bo slovenski človek vedel, da mu lahko domača zavarovalnica postreže v vsaki zavarovalni potrebi, bomo res samostojni in svobodni.

Nagrade prejmejo le sledeče pravilne rešitve:

1. Resnik Anton, Kržišče 6, p. Raka pri Krškem;
2. Sedej Stanko, tkalski mojster, Stražišče 288 pri Kranju;
3. Kapš Jože, posestnik, Potoke 5, p. Semič;
4. Prosenjak Marija, Nova vas, Sp. Radvanjska c. 49, p. Maribor;
5. Jurman Ivo, Sv. Jurij 3, p. Loka pri Zidanem mostu;
6. Terhlan Nežika, Ljubljana, Cegnarjeva 4;
7. Koren Janez, posestnik, Žužemberk 156.

Vsem navedenim pošljemo darila do kraja meseca maja. Cestitamo zlasti onim, ki so že ponovno dobili darila. Ti se res zavedajo, da je lepa knjiga vredna malo truda, ki ga imajo z reševanjem nagradnih nalog.

Ljubljanski veleesejem

od 3.—12. junija 1939

(45. razstavna prireditel).

600 razstavljalcev iz 12 držav.
Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave:

Pohištvo. o Avtomobili. o Narodne vezanine

Polovična vozna na železnici.

Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—.

Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—.

Nagradna vprašanja za junij 1939

Da bi ustregli želji naših cenj. čitateljev, razpisujemo spet nekaj vprašanj za nagradno nalogo:

1. Kdaj je umrl kralj Peter I. Osvoboditelj?
2. Kdaj je umrl hrv. voditelj Štefan Radič?
3. Kdaj je umrl Jan. Ev. Krek?
4. Kdaj se je začela svetovna vojna?
5. Kdaj je bila ukinjena vidovdanska ustava naše države?
6. Kdaj je naša vojska zamenjala svoje stare zastave z jugoslovanskimi?
7. S katerimi vladarskimi hišami je naš kraljevski dom v sorodstvu?
8. Kateri dogodek je po vašem mnenju v tem letu najtežje ogrozil svetovni mir?
9. Kaj je po vašem mnenju naši državi najbolj potrebno?
10. Kdaj bo Vzajemna zavarovalnica praznovala štiridesetletnico svojega obstoja?

Na vsa ta vprašanja odgovorite kratko, z eno samo besedo, največ z enim stavkom. Odgovore pošljite najkasneje do 30. junija 1939 na naslov: Uredništvo »Naše moč«, Ljubljana, Vzajemna zavarovalnica. — Deset najboljših odgovorov bomo nagradili z lepim knjižnim darom.

ZAHVALA

Podpisana Marija Ravnik, Slovenski Javnik 55, se najiskrenejše zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici, oddelku KARITAS, Ljubljana, za izplačano mi posmrtnino po mojem pokojnem možu Ravniku Lovrencu. Prosim Vas, da priobčite to mojo zahvalo v Vašem časopisu »Naša moč«.

Vedno Vam hvaležna

Ravnica Marija, l. r.

Zmotil se je. Doktor Vercé je bil debel možakar in strašansko se je bal smrti. Ko je spet enkrat sedel s svojo evičkarsko družbo »pri panju«, pravi naenkrat sosedu: »Po meni je!« — Sosedi ga vpraša: »Kaj ti je vendar?« — Vercé obupno: »Umiram, prav gotovo umiram. Že četrte ure se ščipljem v nogo, pa ničesar ne čutim.« — Sosedi: »Hm, oprost, ščiplješ že, ščiplješ, a v mojo nogo.«

ZAHVALA.

Podpisana Marija in Maks Močilar se zahvaljuje Vzajemni zavarovalnici, oddelku »KARITAS«, za izplačano posmrtnino po pokojni materi Uršuli Močilar. Čeprav je bila šele 18 mesecev zavarovana, nama je »KARITAS« izplačala celo zavarovalno vsoto, zato priporočamo vsakomur to domačo zavarovalnico.

Luče, dne 3. marca 1939.

Marija in Maks Močilar,
Luče 46.

Poskus je napravil. Pri Tratarjevih je silno razburjenje. Mamičin ljubček, Dore, kriči na vse pretege. V ušesu mu tiči zrno fižola, ravno pravšno, da ga ni mogoče potegniti ven. Zdravnik seveda to z lahkoto opravi. Dore pove, da mu je zrno zataknil v uho njegov bratec Miško. Ko mama Miška zaradi tega pokara, ji pravi Miško: »Veš, mama, samo poskusiti sem hotel, če je res, kar ti vedno praviš, da gre pri Doretu vsaka stvar pri enem ušesu noter, pri drugem pa takoj ven.«

ZAHVALA

Podpisana Franciška Peternel v Zürichu se javno najlepše zahvaljujem Vzajemni zavarovalnici, oddelku »KARITAS«, ki mi je točno in v najkrajšem času izplačala zavarovalno vsoto po mojem umrlem možu Francu.

Zahvaljujem se tudi tukajšnjemu zastopniku »KARITAS«, ki mi je bil vsestransko v pomoč.

Vestni in pošteni slovenski zavod vsakomur priporočam

Peternel Franciška,
Žiri.

Inž. Ivan Kranjc:

Ali naj zelenjavo poparimo?

Na splošno je že znano, da mora vsebovati naša hrana beljakovine, tošče in ogljikove hidrate (škrob, sladkor). Manj znano pa je, da mora biti v hrani tudi dovolj rudninskih soli. Za te pa ni važna samo skupna vsota, temveč mora biti vsaka posamezna rudninska sol zastopana v taki množini, da vlada med njimi pravo razmerje.

V človeškem telesu nahajamo naslednje rudninske sestavine: kalij, natrij, apno, magnezij, železov oksid, manganov oksid, fosforjevo kislino, žveplovo kislino, kremenčev oksid in klor. Iz teh snovi je v glavnem sestavljeno okostje, vsebujejo jih pa tudi mehke telesne stanice in telesni sokovi.

Kosti so sestavljene predvsem iz soli, apna in magnezije s fosforjevo in ogljikovo kislino.

Mišice, živeci, drobovje in žleze vsebujejo v staničnih jedrih apno, mnogo fosforja in žvepla. V mišični beljakovini nahajamo apno, magnezij, manganov oksid in mnogo žvepla. V mesnem soku pa nahajamo v glavnem kalij, natrij, fosfor, žveplo in klor.

Telesni sokovi, kri, limfa itd. vsebujejo predvsem železo, mangan, natrij, fosfor in klor, manj pa je v njih kalija, apna, magnezije in žvepla.

Poudariti po moramo, da klor v nasprotju z vsemi drugimi rudninskimi snovmi, ki jih nahajamo v telesu, ni sestavni del telesnih soli. Klor v obliki solne kisline služi predvsem za razkuževanje hrane v želodcu, v obliki kukinjske soli pa ohranja ozmolično ravnotežje telesnih sokov.

Iz prednjega je razvidno, da ima vsaka rudninska snov posebno važnost za telo, oziroma za posamezne organe telesa. Zaradi tega je neobhodno potrebno, da vsebuje naša hrana dovoljne količine vseh naštetih rudninskih snovi. Če je v hrani premalo fosforja, apna ali magnezije, nastanejo lahko bolezni, slične rahitisu (angleška bolezen). Preveč fosforja ali žvepla v razmerju s kalijem in apnom povzroča obolenja, podobno skorbutu, premalo železa pa krvne bolezni itd.

Ni pa seveda že dovolj, da ima surova hrana zadostne količine teh hranilnih soli, tudi v kuhinji jedilnih jih ne sme primanjkovati. Znano je že n. pr., da preide iz mesa v juho večji del vseh soli, če pristavimo meso k ognju z mrzlo vodo. Če bi poskušali koga hraniti samo z mesno juho, bi kmalu shiral, ker v juhi ni dovolj organskih hranilnih snovi, beljakovin, tošče in ogljikovih hidratov. Prav tako pa bi privedlo tudi enostransko hranjenje s kuhanim mesom do raznih težkih obolenj, predvsem bolezni okostja, in to zaradi pomanjkanja onih hranilnih soli, ki so pri kuhanju prešle v juho.

Naše gospodinje imajo še vedno navado, da zelenjavo pred kuhanjem poparijo z namenom, da ji ublažijo okus in odstranijo preveč oster duh. Z odlihtjenjem vode (juhe) pa zavržejo velik del hranilnih soli in tako se hranilna vrednost zelenjave, ki že sama po sebi ni prevelika, še občutno zmanjša. Po poskusih, ki jih je napravil nemški fiziolog-kemik Ragnar Berg, se na ta način izgubi iz zelenjave ena tretjina do tretjih četrtin vseh soli, kalija in natrija pa gre v izgubo celo do 94%. Jasno je torej, da dobi telo s poparjeno zelenjavo premalo soli.

Pri enostranskem hranjenju z mesom, močnatimi izdelki ali zreli stročnicami (fižol, grah, leča), ki vsebujejo precej fosforjevih in žveplovih snovi, se nabira v telesu preveč kislin in pri tem nastanejo razne bolezenske motnje (giht). Nagomilavanje kislin v telesu preprečimo z obilnim uživanjem zelenjave, ker njene soli (kalijeve, natrijeve, apnene in magnezijeve) izenačujejo (neutralizirajo) kisline in jih preosnujejo v neškodljivo obliko — v soli. S poparjenjem izlužimo iz zelenjave predvsem lahko raztopne lugaste soli in dopolnila (vitamine) in s tem uničimo njen izenačevalni »zdravilni« učinek. Ragnar Berg je dalje ugotovil, da se s poparjenjem izluži tudi precej organskih snovi, tako n. pr. preide pri špinatih v vodo ena petina, pri brstičnem ohrovtu ena četrtina, pri listnatem ohrovtu (kodravo zelje, zeleno zelje) ena tretjina in pri zelju ena polovica vse suhe snovi. Pri tem izlužimo eno tretjino do štirih petin sladkorja, eno šestino do štirih petin škroba in eno petino do ene polovice beljakovin. Na podlagi teh poskusov je Ragnar Berg ugotovil, da ima poparjena zelenjava manjšo hranilno vrednost kot slama in je ta način pripravljaje

zelenjave ne samo brezsmiselna navada, temveč tudi grobo razmetavanje državnega premoženja narodov.

Prav tako, kot pri vsakodnevem pripravljavanju zelenjave v kuhinji, je tudi za shranjevanje za daljši čas (konzerviranje) ne smemo poparjevati, pač pa jo samo steriliziramo v zaprtih posodah. S tem ohranimo v zelenjavi pravi okus in vse hranilne snovi nedotaknjene. Ker pa zelenjave ne smemo poparjevati, nastane vprašanje, kako jo najbolje pripravljamo? Odgovor na to je sledeči: Nepoparjeno zelenjavo pristavimo s toliko hladne vode, da se kuha skoraj samo v lastni soperi.

Večkrat očitajo nepoparjeni zelenjavi napihovanje. Če ima mogoče res to napako, jo prav lahko zmanjšamo oziroma ublažimo, če pri kuhi od časa do časa dvignemo pokrovko. Pri tem odstranimo s sopro razne pline in tudi okus jedi se znatno izboljša. Zelenjavo lahko pripravimo zelo okusno tudi tako, da nepoparjeno najprej opečemo z nekoliko surovega masla, nato dodamo malo vode in dušimo do mehkega. Da se izognemo napihovanju, je tudi zelo važno, da zelenjavo dobro prežvečimo in počasi požiramo. S tem namreč odstranimo nevarnost, da bi s hrano použili tudi preveč zraka in kipele procese med prebavo izločimo, prebavni sokovi pa lahko bolj učinkujejo. Za dober okus zelenjave je seveda tudi velike važnosti pravilna izbira dodatkov. Tako n. pr. mora biti tošča vedno dobra in lahko prebavljiva, zato loja in sličnih tošče ne bomo uporabljali.

Spomladanski velesojem v Ljubljani od 3. do 12. junija bo že 43. razstavna prireditev v Ljubljani. To pomeni 19 let razstavnotehničnega dela v službi gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda. Splošni del velesoja bo obsegal vse panoge obrtniške in industrijske proizvodnje. Pohištvo bo tvorilo posebno razstavo. Te razstave so že tako ukoreninjene, da jih pozna vsa Jugoslavija. Iz vseh predelov prihajajo kupci, da tukaj na podlagi razstavljenih garnitur izbirajo in naročajo po svojem okusu in premoženjskih razmerah. Razstava avtomobilov, avtobusov in motornih koles bo tako bogata kot še nikdar doslej. Še pred leti smo bili navezani na uvoz tekstilnega blaga. Sedaj že naše tvornice krijejo vso domačo potrebo in mislijo že na izvoz. Gradnja cest je za našo državo življenjsko vprašanje. Na velesojnem bodo razstavljeni namodernejši stroji za gradnjo cest. Zveza gospodinj v Ljubljani, vzajemno z ženskim društvom bo podala letos pregled slovenskih narodnih ženskih izdelkov, predvsem vezin, narodnih noš in ženskih ročnih del. Ljubljanska tobačna tovarna pripravlja razstavo tobačnih izdelkov. Od tujih držav bo letos italijanska eksportna industrija prikazala nekaj skupin najvažnejših italijanskih izvoznih predmetov. — Zanimiva bo tudi gorenjska in dolenska kmečka hiša v narodnem slogu. Vsakdo naj uredi svoje poslovno potovanje v Ljubljano tako, da bo to potovanje zvezel z ogledom velesoja, saj bo mogel že na velesojnem samem rešiti velik del svojih poslovnih zadev, tako nakup blaga, oddajo naročil itd. Na železnici ima vsak obiskovalec brezplačen povratek, če si pri odhodu na odhodni postaji poleg cele vozne karte nabavi še rumeno železniško izkaznico za 2 dni in si preskrbi potrdilo o obisku velesoja, ki ga bo dobil pri velesojemski blagajni. Potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, povratek od 3. do 17. junija.

Polomil ga je. Virnik je znani laskač. Vendar se mu laskanje malokdaj posreči. Nekeč je rekel neki gospodični: »Kako ljubke so vaše majčkene ročice!« Njej je bilo to seveda všeč. Virnik pa nadaljuje: »Mislim, da morate, kadar zdehate, položiti pred ustka obe roki.« — Sedaj je gospodična seveda drugače pogledala.

Novi modeli
za leto 1939

IZDELUJEMO:

- mlaitilnice
- slamoreznice
- reporeznice
- sadne mlince
- stiskalnice
- gnojnice
- črpalke
- razpršilce
- itd. itd.

POLJEDELSKI STROJI

Pazite na ta znak!

A. KREMŽAR

Strojno podjetje
ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Ustanovlj. l. 1909 Telefon Ljubljana 705 Ček. račun 14.875

Zahtevajte ponudbo ali pa brezplačni obisk našega zastopnika!

Usi za enega, eden za vse

V zadnji »Naši moč« ste čitali, da je Vzajemna zavarovalnica izplačala po smrti 21 zavarovancev 857.000 din, da so pa ti zavarovanci na premijah vplačali komaj 169.098 dinarjev. Ker je zavarovalnica izplačala celih 687.902 din več, kot je pa od teh zavarovancev prejela, se seveda naši čitatelji izprašujejo, odkod je zavarovalnica ta denar vzela.

Predvsem je treba poudariti, da je zavarovalnica samo poverjenik svojih zavarovancev. Ona denar, ki ji ga zavarovanci nakazujejo, samo upravlja, upravlja po določbah, ki so ugotovljene v zavarovalnih pogodbah, splošnih zavarovalnih pogojih in posebnih zakonih ter uredbah.

Premoženje zavarovalnice je tedaj last zavarovancev in to vseh zavarovancev kot celote. Iz tega skupnega premoženja zavarovalnica izplačuje to, kar je po zavarovalni pogodbi treba izplačati: pri požaru nastalo škodo, zaradi smrti v izplačilo zapadlo zavarovalno vsoto itd. Zavarovalnica mora gledati, da je to skupno premoženje vedno dovolj veliko, da lahko izplača vse, kar je po zavarovalnih pogodbah dolžna izplačati. To pa pomeni, da mora zavarovalnica zahtevati primerno premijo, s katero vzdržuje skupno premoženje v zadostni višini. Zato ji ob izplačilu ni treba gledati, koliko je kdo vplačal na premijah, temveč izplača potrebno vsoto iz skupnega premoženja.

Sedaj je pa tudi jasno, da zavarovalnica, ki pobira primerno premijo ter zaupano ji premoženje vestno upravlja, ne more propasti. Neki gospod iz Maribora je namreč v zvezi z gori navedeno razpredelnico, po kateri je morala zavarovalnica skoraj 700.000 dinarjev več izplačati, kot je za tista zavarovanja dobila, mnenja, da bi morala zavarovalnica vsaj toliko dobiti na premijah, kot znašajo izplačila. Drugače mora zavarovalnica propasti. Da, zavarovalnica bi morala propasti, če ne bi dobila skupno toliko vplačil, da bi mogla vse svoje obveznosti do zavarovancev vsak čas kriti.

Povejmo po domače: Pri zavarovanstvu velja načelo »Vsi za enega, eden za vse!« Vsi prispevajo iz skupnega premoženja, ki so ga zaupali zavarovalnici, enemu, kadar je v potrebi, oziroma ima po zavarovalni pogodbi pravico do izplačila. Eden pomaga vsem s tem, da redno plačuje premijo ter tako pomaga skupno premoženje vzdrževati na potrebni višini. Prav posebno jasno osvetljuje to načelo požarno zavarovanje. Tam največkrat zavarovalnica v posameznih primerih izplača toliko na odškodnini, da vplačane premije niti zdaleka ne dosegajo izplačane vsote. Toda pogorel je le en gotov odstotek vseh zavarovanih poslopij, za katere vse se plačuje premija. Ta premija je razmeroma nizka, ker je število zavarovancev visoko.

Pa se najde sebičnež in pravi v svojem srcu: »Čemu bom plačeval za druge?« Taka misel je daleč od prave zavarovalniške miselnosti. Vsak zavarovanec mora namreč imeti zavest, da tudi njemu lahko nastane škoda, ki se bo krila iz skupnega premoženja, za katerega vsi drugi prispevajo. Ta zavest, da tisoči in tisoči prispevajo zato, da bi enemu povrnili nastalo škodo, ta zavest varnosti, ta zavest, da smo vsi zavarovanci ene zavarovalnice velika družina, v kateri drug za drugega skrbimo, ta zavest, pravim, je ogromne cene in daleč od sleherne sebičnosti.

Misel domače Vzajemne zavarovalnice je v teku dobrih 38 let združila v takih nesebičnih in v pravem pomenu besede socialnih ciljih mnogo nad 100.000 zavarovancev. V tako veliki družini se lahko sleherni zavarovanec čuti varnega.

Črn curek in črne kaplje iz ožema-
jočega se perila pomenijo, da bo
perilo lepo belo. Črn odcedek pa
da le res dobro milo. Zato izkušena
gospodinja pere vse svoje perilo le
z odličnim terpentinovim milom Zla-
torog, ki izsrka iz njega z vso pri-
zanesljivostjo vsako umazanijo in
perilo postane mehko-voljno, snežna
belo in duhteče.

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

Janez Veider:

**KNEGINJA EMA — NAŠA PRVA
SVETNICA**

Sleheri Slovenec se je razveselil, ko je pa-
pež Pij XI. 5. januarja 1938 potrdil češčenje svete
Eme, slovenske kneginje, češčenje, ki je bilo na
naši zemlji staro že stoletja, kar pričajo mnoge
cerkvice in kapele v čast tej narodni svetnici. —
Doslje nismo imeli izčrpnjega življenjepisa te
prve slovenske svetnice. Letos pa je založila Mi-
sijonska tiskarna v Grobljah 216 strani obsežno
knjižico, v kateri nam pisec Janez Veider podaja
zaokroženo in na zgodovinske vire naslonjeno
sliko svete kneginje Eme. Knjiga bi morala priti
v sleherno slovensko hišo ter buditi v nas vseh
ponos zaradi skoraj tisoč let starega češčenja te
svetnice, češčenja, ki tako lepo priča tudi za našo
tisočletno zgodovino.

ZAHVALA

Podpisana se pristrčno zahvaljujeva Vzajemni
zavarovalnici, oddelku »Karitas«, za točno izpla-
čilo posmrtnine po pokojni Slanič Ivani. To po-
šteno in slovensko zavarovalnico kakor tudi na-
šega domačega zastopnika g. Mačka Antona res
vsakomur iz srca priporočava.

Kdor v naši župniji še ni zavarovan pri »Ka-
ritas«, naj to takoj stori!

Nedog Frane in Zimiš Peter,
Sv. Peter pri Mariboru

Marljiv dijak. »Tone, kaj si toliko črtal z
rdečim svinčnikom po koledarju?« — »Podčrtal
sem vse praznike, da vem, za katere dni se mi
ne bo treba v šoli opravičevati.«

Resnična ljubezen. Vdova: »Iorej me hočete
vzeti, čeprav imam 6 otrok in le 5000 din premo-
ženja?« — Zenin: »Na vsak način, čeprav bi bilo
obratno!«

Zarekla se je. V gostilno pride beračica in
prosi: »Ponižno prosim vbogajme za revnega sle-
pega berača.« — Gostilničar: »Kje pa je ta slepi
revež?« — Beračica: »Pred hišo stoji in pazi, da
naju ne zaloli policaj.«

Nova zavarovalnica

Dne 27. aprila t. l. se je vršil v prostorih
Izvozne banke v Beogradu ustanovni občni zbor
nove zavarovalnice, ki se imenuje »Splošna jugo-
slovenska zavarovalna družba Balkan, d. d.«
Ministrstvo za trg. in ind. je zastopal načelnik
ministrstva dr. Milutin Bošković. Občni zbor je
v imenu ustanoviteljev vodil narodni poslanec g.
Nedeljko Savić. Predsednik je uvodoma ugotovil,
da je osebno ali po pooblastilih navzočih vseh 42
delničarjev in da je delniška glavica v znesku
5 milijonov din v celoti vplačana.

V upravni odbor nove zavarovalnice so bili
izvoljeni:

Pera Milanović, trgovec in član uprav-
nega odbora Narodne banke;

Ilija Panić, industrijalec;

Radomir Stojić, lekarnar;

Ljuba Saračević, izvoznik in predsed-
nik Izvozne banke;

Milan Maksimović, trgovec in član
upravnega odbora Izvozne banke;

Franjo Latković, industrijalec iz Za-
greba;

Dimitrije Konjević, industrijalec in
glavni ravnatelj »Ikarusa«;

Vlada Mitić, veletrgovec iz Beograda;

Nedeljko Savić, narodni poslanec in
predsednik nadzornega odbora Izvozne banke;

Tasa Stojadinović, trgovec in član
nadzornega odbora Izvozne banke;

Milan Rihter, glavni ravnatelj Jugo-
slovenske družbe za vžgalice;

dr. Vjekoslav Kisovec, advokat;

Aleksander Vidović, glavni ravnatelj
nove zavarovalnice.

Glavni ravnatelj nove zavarovalnice Vidović
Aleksander je izjavil ob ustanovitvi zavarovalnice
za javnost sledeče:

»Misel, ki je vodila mene in moje prijatelje
pri ustanovitvi čisto domače, na popolnem delni-
čarskem temelju sloneče zavarovalnice, je bila,
da bi se tudi v tej gospodarski panogi čim bolj
osamosvojili od tujega kapitala. Ta misel je na-
letela na popolno razumevanje tako naših gospo-
darstvenikov, kot tudi merodajnih činiteljev v
ministrstvu za trgovino in industrijo. Tako nam
je uspelo, da smo z današnjim dnem dobili novo
zavarovalnico pod imenom: Splošna jugoslovenska
zavarovalna družba Balkan. Že s samim imenom
smo hoteli reči, da hočemo v našem prihodnjem
delu obseči ne le meje Jugoslavije, temveč ves
Balkan.«

Nagrobne spomenike

grobnice ter cerkvena stavbna
dela (spomeniki iz starega po-
kopališča Sv. Krištofa za polo-
vično ceno) izvršuje in ima na
zalogi kamnoseštvo

KUNOVAR FRANJO

pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

Za tiste, ki se boje vojne

V sedanjem času kroži po naši deželi in še bolj po mestih mnogo vesti o vojni. Ta nasprotuje drugi, vse pa izhajajo iz »prvih« virov. Naši ljudje po večini takim vestem ne nasedajo več. Nekaj pa jih je, kateri sleherni novici, ki napoveduje vojno, nasedejo. Vprašuje se tak človek: Kaj bo sedaj? Delo zastane, njegovi načrti za bodočnost se v njegovi notranjosti porušijo, celo volje do življenja mu zmanjka. On samo čaka, kdaj bo prišlo tisto strašno, česar se tako boji. Čaka iz dneva v dan, pa življenje teče normalno pot naprej.

Poglejmo škodo, ki jo take vesti napravijo, in njihove posledice. Kaj bi bilo, če bi vsi ljudje takoj obupali. Nihče bi svojega dela ne opravljal več, vse bi čakalo. Od lakote bi pomrli vsi. Koliko koristnega dela zamudijo taki ljudje. Koliko zaslužka je že odšlo v tem času mimo njih. Saj že več kot eno leto čakamo na vojno. Pa je ni in je najbrž tudi ne bo tako kmalu. Pri zavarovalnici večkrat prejmemo poročilo od svojih zastopnikov, da ta ali oni ne plača premije, ker pričakuje vojno katastrofo. Niti se ne zavaruje. Nesreča pa, ki vsakega človeka zasleduje, ne računa z vojno. Kakšno škodo mu lahko povzroči to pričakovanje. Pogori mu lahko dom — v pričakovanju vojne. Ni druge pomoči proti temu kakor plačano zavarovanje. In posledice? Kdor redno premije ne plača, si nakoplje stroške, spet zaradi vojne.

Slovensko ljudstvo je preudarno. Hujše dneve smo že preživljali, pa se različnim vestem nismo pustili zavesti. Apeliram pa na naše zavarovance, naj še posebno, kar se njihovega zavarovanja tiče, vsako novico hladno pretehtajo. Razum mora premagati vsa čustva. Svet je v bližnji preteklosti doživel kar tri vojne, pa je v Sloveniji vseeno razsajala požarna katastrofa in smo odškodnino vseeno redno izplačevali. Zato je tudi sedaj bojazen, da je vprav naša domovina izpostavljena vojni nevarnosti, popolnoma odveč.

Nov redilen prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadostuje že

1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahvalnih pisem. Prav dobro tudi za mlade prašičke.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 55.—, 3 steklenice po pošti din 75.—.

Pazite, pravi »Redin« in »Mostin« se dobi samo z gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ulica 2.

Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor, Gosposka ulica 38.

Razlaga tuje besede. »Ti, kaj pa pomeni beseda diskreten?« — »Na primer: Jaz sem diskreten, če nikomur ne povem, da si ti tepec.«

Skrajna previdnost. Gospa Petričeva je silno oprezna žena. Vselej, ko gre z doma, namoči šibice v vodi, da bi otroci kaj ne zažgali.

Ne odlagaj na jutri! Mati: »Ali, Tinče, kaj se to pravi! Ze danes si snedel kolač, ki sem ti ga spekla za god, a god imaš šele jutri!« — Tinče: »Mamica, saj vedno praviš: Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri!«

Sorodno opravilo.

Ravnatelj kaznilnice: »Torej vi bi radi kako opravilo, da vam ne bo predolgočasno? Kaj pa ste po poklicu?« — Kaznjence: »Igram čelo v gledališkem orkestru.« — Ravnatelj: »No, potem boste lahko žagali pri nas drva.«

Dragi mladi prijatelji!

Aha, to vam je vseč ta reč s številkami! Kar deževalo je rešitev, in to čisto pravih. Janče iz Most pri Ljubljani je kar osebno prinesel svojo rešitev in me pošteno oštel. V šoli da morajo pisati naloge — in, joj, koliko jih ti neusmiljeni učitelji dajejo! — da bi pa še za »Našo moč« naloge pisali, nak, tega pa ne. Da, takole kako uganko ali pa celo številnico ali križanko, to bi reševali, da. Tako mi je Janče živahno pripovedoval. Vprašal sem ga, koliko je potreboval časa za številnico. Hm, on prav za prav nič, je odkritosrežno priznal. Rešila mu jo je namreč njegova sestra, ki je že velika gospodična. Pa ga je Janče polomil. Številnice so namreč samo za mlade dečke in deklice, ne pa za gospodične. Te imajo druge skrbi. Zato sem Jančeto rešitev poslal v koš. Malo se je kremžil, a končno pa le priznal, da je pravica na moji strani. Upam, da med tako številnimi reševalci ni mnogo Jančetrov. Če pa je kakšen in bo celo dobil nagrado, ga pa Bog obvaruj. Nagrado dobe sledeči:

Pretnar Ciril, učenec 8. razr. ljudske šole, Rečica 33, p. Bled;

Jagodie Florijan, učenec 4. razr. ljudske šole, Apno 6, p. Cerklje pri Kranju;

Babnik Alojzij, dijak II.č razr. III. drž. realne gimnazije v Ljubljani, Vodnikova cesta 55;

Czerny Nada, dijakinja I.d razr. realne nepopolne gimnazije v Mariboru, Vrtna ulica 11.

Vsi ti dobijo knjižno darilo enkrat do konca meseca maja.

Rešitev številnice se je glasila: Naprej zastava Slave, na boj junaška kri! Kaj ne, ta klic je za današnje čase še prav posebno primeren? Le premislite ga prav dobro in strinjali se boste z menoj.

Ker je prva številnica bila sprejeta s takim navdušenjem, naj sledi še ena.

1, 2, 3 . . . čebele vanj odlagajo med.
4, 5, 6 . . . tekočina v telesu.
7, 8, 9, 10 . . . brez njih ni mogoče hoditi.
11, 12, 13 . . . panj (manj znani izraz).

Namesto sledečih števil vstavite črke, ki jih dobite, če za gornje številke postavite besede s pomenom, ki je označen na desni:

4, 8, 7, 9, 5, 10, 1, 4, 5, 6, 1, 3, 11, 1, 2, 4, 5, 2, 12, 13, 2, 9, 2, 1, 6, 12, 1, 4, 6, 4, 8, 7, 9, 5, 10, 1.

Če ste ta števila pravilno prečitali, dobite naslova dveh velikih prireditelj, ki se bosta vršili letos v Ljubljani in ki bi se jih gotovo vi vsi strahansko radi udeležili. — Pravilne rešitve mi pošljite do 30. junija, če hočete priti v žreb.

Veliko sreče pri reševanju vam vsem želi
brat Ivo.

Brezplačno je bila sozavarovana

V družini tovarniškega delavca Javha Silvestra v Doslovičah v brezniški župniji na Gorenjskem je bilo pet otrok. Oče Silvester in mati Franca sta jih z ljubeznijo, ki je lastna res do-

so jo vzeli domov, da bi skrbni bolniški negi pridružili še ljubezen staršev in bratev ter rešili življenje ljubljani deklici. Vse je bilo zaman. Dne 11. marca t. l. je izdihnila svojo angelsko dušico. Koiko duševnega trpljenja je bridka izguba povzročila staršem, koliko srčne bolesti so morali pretrpeti Franckini brate! Za njo so žalovale njene sošolke na Breznici. Saj je bila pok. Francka ena najmarljivejših učenk in celemu razredu za zgled. Kakor je bila pridna v šoli, tako je kljub svojim mladim letom pridno pomagala tudi pri delu doma. Njena mamica sedaj hudo pogreša urne Franckine roke.

Edina tolažba v tistih črnih dneh je bila za Javhovo družino KARITAS. Ker sta namreč oče in mati zavarovana pri KARITAS, je bila brezplačno sozavarovana tudi rajna Francka. KARITAS je užaloščenim staršem tudi takoj izplačala pripadajočo zavarovalno vsoto, ki znaša pri otrokih od 2. do 7. leta 300 din, pri otrokih od 7. do 16. leta pa 500 din.

Nočemo, da bi kdo te vrstice smatral za prazno reklamo. Le opozoriti smo ob tem žalostnem dogodku hoteli vse one starše, ki imajo otroke, pa morda še ne vedo, da so z zavarovanjem staršev sozavarovani tudi otroci, ne da bi za to bilo treba plačevati posebno premijo in neglede na število otrok. Starši pokojne Francke Javh so se zavarovalnici tudi zelo toplo zahvalili za izplačilo, kar pač dovolj jasno pove, da jim je bilo to brezplačno sozavarovanje ljubljene hčerke v veliko pomoč.

Bo že prav. Pri verouku pripoveduje katehet zgodbo o mladeniču iz Najma.

»Kaj mislite, zakaj je šlo toliko ljudi za njegovim pogrebom?«

Vse molči.

V tretji klopi nekdo dvigne roko.

»No, Jožek, zakaj?«

»Ker je bil pri več društvih.« se odreže Jožek.

To se malokdo ve

Da so pri KARITAS brezplačno sozavarovani tudi otroci v starosti od 2—16 let, ako sta za primer smrti zavarovana oče in mati, to je že splošno znano. Ni pa tako znano, da KARITAS izplača celo dvojno zavarovalno vsoto, če tak brezplačno sozavarovani otrok umre zaradi nezgode. Prav iz zadnjega časa vam sporočamo sledeči primer:

Mizarski pomočnik Pirman Vinko in njegova žena Angela iz Vižmarj sta za primer smrti zavarovana pri KARITAS. Veselo se je podala ga. Angela s svojimi tremi otroki na sprehod. Mala, komaj dve in pol leta stara Danieia je bila v vozičku, kakor se za take mlade gospodične spodobi. Med sprehodom je mati stopila v neko hišo, voziček z Danielo pa je nič hudega sluteč pustila pred hišo. Mala Daniela je bila živahen otrok in se je kaj kmalu skobacala iz vozička. V tem je privozil mimo neki avtomobil ter nedolžnega otroka, ki si je upal predaleč na cesto, povozil. Danielo so sicer takoj odpeljali v bolnišnico, vendar ji ni bilo mogoče več pomagati. V sredo, dne 3. maja se je preselila med nebeske krilate.

Starši so bili seveda neotolažljivo žalostni. Kdo pa tudi ne bi imel rad tako nedolžno stvarco! Tudi če je življenje še tako težko, dobri starši so svojih otrok vedno veseli in na nje ponosni. Mali otročički so v družini kot božajoče sonce, ki s svojim žarkom na mah razpodi vso grozo viharja. Tega sončeca sedaj pri Pirmanovih ni več.

KARITAS je Pirmanovim takoj izplačala dvojno brezplačno sozavarovalno vsoto, ker je Daniela umrla zaradi neposrednih posledic nezgode.

Na čisto novem primeru smo hoteli pokazati koristnost KARITAS-zavarovanja, zlasti za starše z otroki. Kakor je žalost zaradi izgube ljubljene bitja velika, tako pa je vsaj skromna tolažba v tem, da obstoja ustanova, ki skuša z naglo pomočjo zaceliti vsaj gospodarsko rano, ki jo sleherna taka izguba povzroči.

Največja vaša skrb naj bo takojšno plačilo

NE VEMO NE URE NE DNEVA...

V zadnjem času je »KARITAS« med drugim izplačala

cele zavarovalne vsote

ob smrti sledečih članov in članic:

Ferjan Marija, Tržič, Pot na pilarno 8;
Smolar Andrej, Sv. Danijel 63, p. Vuzenica — Trbonje;
Dimnik Martin, Kokra;
Kovačič Karla, Jesenice, Gosposvetska 30;
Pintar Antonija, Hrušica 18, p. Jesenice;
Furlan Franciška, Verd 12, p. Vrhnika;
Železnik Lucija, Ljubljana, Topniška 8;
Kalan Ivana, Zg. Besnica 42, p. Kranj;
Solar Marija, Sred. Dobrava 6, p. Podnart;
Radi Ivan, Maribor, Mlinska 18-1;
Florjane Julijana, Polzela 33;
Sojer Alojzija, Notranje gorice 38, p. Brezovica;
Kobal Terezija, Gradec 54, p. Litija;
Elnik Marija, Na Gaju 49, p. Zg. Sv. Kungota;
Kele Blaž, Pristava 1, p. Sv. Barbara v Halozah;
Polutnik Anton, Slivnica 22 pri Celju;
Vrečar Anton, Goričica 42, p. Moravče;
Bukovec Elizabeta, Podvrh 44, p. Braslovče;
Verbič Fran, Ljubljana, Breg 20-II;
Pertl Kvirin, Kapela 2, p. Slatina-Radenci;
Mlakar Marija, Zg. Šiška 89;
Krule Pavel, Ljubljana, Reber 17;
Križnar Marija, Stražišče 122;
Krašovec Janez, Gaberska gora, p. Litija;

Velkavrh Matevž, Vič 64, p. Ljubljana-Vič;
Hamove Franc, Vrhnika, Nova c. 38;
Volčič Terezija, Srednje Gameljne 41, p. St. Vid;
Trinik Katarina, Ljubljana, Ambrožev trg 5;
Mohorčič Franciška, Vrhnika, Ob potoku 10;
Račič Jožefa, Ljubljana, Cerkevna 13;
Rožaj Rozalija, Klanc 35, p. Kranj;
Stojnšek Katarina, Maribor, Meljski hrib 46;
Tomažič Jera, Skok 12, p. Hoče;
Sušnik Martin, Ljubljana, Švabičeva 1;
Kobler Katarina, Zelezniki 100;
Kovač Franciška, Ljubljana, Hiralnica sv. Jožefa;
Nadelsberger Marija, Sp. Hajdina 44; p. Ptuj;
Kramberger Marija, Gradensak 1, p. Sv. Lenart v Slov. goricah;
Lauk Apolonija, St. Janž 5 pri Dravogradu;
Gerkman Marija, Nezbiše 54;
Močnik Marija, Bistriški jarek 2, p. Muta;
Kranjc Anton, Podlehnik 62;
Keršič Amalija, Trbovlje 29, p. Trbovlje II;
Golež Amalija, Čret 12, p. Teharje;
Kalan Franc, Suha 33, p. Škofja Loka;
Jug Josip, Vel. vrh 8, p. Litija;
Škerl Franciška, Radeče 169;
Majer Marijana, Ponikve 41, p. Videm-Dobrépolje;
Boneelj Rozalija, Ljubljana, Sv. Jerneja 31;
Križnik Franciška, Ločnica 14, p. Medvode;
Svetko Amalija, Podvin 56, p. Polzela;
Žbontar Janez, Kamna gorica 1;
Logar Lucija, Zelezniki 111;
Rovšek Janez, Jesenovo 54, p. Dol pri Hrastniku;
Deueman Janez, Maribor, Studenci, Aleksandrova cesta 17-II;
Kušar Mihael, Mengeš 3;
Podobnik Valentin, Studor 7, p. Gorenja vas;
Bogataj Marija, Ljubljana, Križevniška 5;
Krajšek Marija, Sv. Lovrenc 4, p. Štore;
Gašperlin Marija, Mlaka 21, p. Komenda;
Bačnik Barbara, Ravne 3, p. Nova vas;
Slanič Ivana, Celestrina 13, p. Maribor;
Letnar Franciška, St. Vid n. Ljubljano;
Hrovat Marija, Zužemberk 47;
Velkavrh Karel, Ljubljana, Glince, Tržaška c. 71;
Rodošek Martin, Maribor, Metelkova 1;
Wutte Alojz, Radvanje 31;
Šare Rozalija, Šmarca 63, p. Kamnik;
Počivalnik Katarina, Mala Reka 96, p. Trbovlje II;

Modre žene

našega časa dajejo prednost proizvodom, ki so se izkazali za sposobne, da ohranijo lepoto in mladost. Zato uporabljajo mnoge izmed njih za negovanje zob zobno pasto Chlorodont. Zakaj pa ne tudi Vi? ... Zakaj bi ne dajali svojim ustom dražestnega občutka svežosti in čistosti. ... Svojim zobem čudovitega slonokoščene bleska, ki očara druge? Poizkusite zobno pasto Chlorodont, ki naredi s svojimi finimi, mehкими čistilnimi jedrci zobe bele in bleščeče, kakor nobeno drugo sredstvo, dih pa svež in čist. Že po nekaj dneh boste opazili, da so postali vaši zobje lepši.

Domači proizvod.

Chlorodont-zobna pasta

Emeršič Julijana, Maribor, Dajnkova 8;
Nadu Jurij, Bleči vrh 4, p. Trebeljno;
Hojnik Antonija, Loka 13, p. Fram;
Franz Ivana, Judenburg;
Robnik Ivana, Sv. Lovrenc na Poh. 64;
Boneelj Martin, Senično 17, p. Križe;
Furlani Leopold, Ljubljana, Rožna dolina VIII-4;
Uhan Marjeta, Trebnje 50;
Otočec Johan, Zagreb, Nova ves 31;
Stranjšak Terezija, Hrastje-Mota 52, p. Slatina-Radenci;
Korošec Marija, Hrastovec 28, p. Studenice pri Poljčanah;
Andrejčič Anton, Dol. Mokropolje 6, p. St. Jernej;
Brezovšek Antonija, Kopivnik 15, p. Fram;
Turk Helena, Sv. Rupert 19, p. Gomilsko;
Doblekar Štefka, Fužine 14, p. Sp. Hrušica;
Jamnik Marija, Ljubljana, Grudnovo nabrežje 23;
Kosmač Marija, Mali Mengeš 96, p. Mengeš;
Klančnik Eva, Ljubljana, Celovška cesta 78.

Brezplačno sozavarovalno vsoto je »KARITAS« izplačala ob smrti 3 letnega Franciška, sina pri nas zavarovanih staršev Neže in Alberta Paušičin, Sp. Stranje 21, p. Stahovica, in ob smrti 14 letne Franciške, hčerke pri nas zavarovanih staršev Franciške in Silvestra Javh, Dosloviče 18, p. Zirovnica.

Dvojno brezplačno sozavarovalno vsoto je »KARITAS« izplačala ob smrti 6 letnega Aleksandra, sina pri nas zavarovanih staršev Franciške in Aleksandra Peršolja, Ljubljana, Milčinskega 73, ker je umrl zaradi opeklin.

Prav tako je »KARITAS« izplačala dvojno zavarovalno vsoto ob smrti g. Klince Martina, Vižmarje 78, p. St. Vid n. Ljubljano, ki se je smrtno ponesrečil pri karambolu z avtomobilom.

V majsko številko »Naše moči« se je pomotoma vrnil seznam umrlih zavarovancev, ki je bil objavljen že v aprilski številki.

KARITAS.

**Botri! Življenjska polica
Vzajemno je najlepše darilo!**

Stanovski grbi

Ob raznih prilikah in prireditvah smo v zadregi, kakšni so prav za prav stari in častitljivi znaki raznih stanov. Zato bomo mnogim ustregli, če tu nekatere najvažnejše omenimo:

Čevljarji: Črna čevljin in čizem v zlatem polju.

Kamnoseki: Šestilo, zidarska lopatica, merilna vrvi in ogelnik v zlati barvi na modrem polju.

Kleparji: Viteška bojna oprava srebrne barve v zelenem polju, nad opravo pa zlata čelada.

Kovači: Srebrna podkev na črnem polju.

Lončarji: Zlat lonec na črnem polju.

Mesarji: Zlat vol in sekira naravne barve na rdečem polju.

Peki: Srebrna presta na višnjevem polju.

Žebjarji: V srebrnem polju rdeče srce, v katero so zabodeni trije žebli.

Zvonarji: Zlat zvon v rdečem polju.

Vrtnarji: Zeleno drevo s koreninami v srebrnem polju.

Tiskarji: V srebrnem polju črna na skok pripravljeno lev z zlato krono na glavi.

Krojači: Na zelenem polju naprstnik in škarje jeklene barve.

Klobučarji: V modrem polju črn klobuk.

Mizarji: Zaga in skobelj v srebrnem polju.

Knjigovezi: V zelenem polju zlata knjigoveška stiskalnica, knjiga in denarnica.

Gostilničarji: Srebrna čaša in beli hlebi v rdečem polju, nad tem pa sonce, luna in zvezde v beli ali srebrni barvi.

Ključavničarji: V srebrnem polju dva navzkriž položena ključa, ob strani žabice.

PRIHRANILI BOSTE

na času in trudu, če se boste posluževali modernih gospodarskih strojev in orodja

Mlatilnice **Žitne čistilnice**
sadne mlne **reporeznice**
gnojnične sesalke **brzoparilnice**

in ostale stroje in orodje dobavi domače podjetje

FERDO SMOLA

poljedelski stroji in plugi

Sv. Jurij ob juž. žel.

Mlatilnica s tresalniki in sitom stane din 3790.—

Saj res. »Očka, zakaj pa mi ne gremo o počitnicah v kakšno letovišče kakor Cerarjevi?« — Oče: »Ker moramo misliti na mnogo bolj potrebne izdatke.« — Sinček: »Ali očka, kaj ne moremo na te bolj potrebne izdatke misliti tudi v letovišču?«

ZAHVALA

Podpisani Vidmar Ludvik, krojač, Trebnje, se najlepše zahvaljujem zavarovalnici »KARITAS« za točno izplačilo posmrtnine po pok. Urban Marjeti. Zavarovalnico »KARITAS« vsakomur toplo priporočam zaradi njene uslužnosti.

Trebnje, 18. aprila 1939.

Vidmar Ludvik l. r., krojač, Trebnje 50.

Nista se razumela. Zavarovalni zastopnik: »Kako visoko bova zavarovala hišo?« — Posestnik: »Hm, mislim, da bo najbolj prav, če prav do vrha strehe.«

Otroška modrost. »Drago, s Tineto se mi ne smeš igrati. On je nepridiprav!« — Drago steče k Tinetu in mu reče: »Veš, mamica je rekla, da se s teboj ne smem igrati, ker si poreden. A ti se seveda lahko igraš z menoj, ker jaz sem pa priden.«

Ludvik Puš, Ljubljana:

Da bi bili vsi eno

kar nas je Slovencev od ogrskih ravnin do Timenta in od Sotle in Kolpe do severnih obronkov staroslavne Gosposvetskega polja, eno, kolikor v danih razmerah biti moremo, ko nas ločijo državne meje: za vsaj delno rešitev tega življenjskega vprašanja slovenskega naroda naj porabim gostoljubne prostore »Naše moči«, ki je slovenski list, kateremu je odprtih največ naših mest in morda tudi največ slovenskih src.

Da bi bili vsi eno! Ne moremo biti vsi pod domačo streho in ne moremo se poslužiti pravic, ki jim pripomre do uresničitve močna pest. Ali ene pravice se lahko oprimemo in jo lahko tudi izvajamo: da smo vsi Slovenci eno po svoji narodni kulturi, po svoji besedi, svoji pesmi, po svojem slovenskem čustvovanju in mišljenju. To je naravna pravica, ki gre slehernemu narodu, pa naj bo velik ali majhen.

Bratom in sestram naše krvi, ki so zunaj naše hiše, moramo vsekdar in ob vsaki priliki dokazati, da gori v nas, ki smo doma, živi plamen slovenskega edinstva na vseh poljih narodovega življenja. Kakor en sam jasen svetilnik mora blesteti naša vera v moč naroda, ki je tisoč in več let nosil na tilniku tuj jarem, pa je obstal in ga tujina ni pogoltnila.

Danes je čas in primerna prilika, da se vsi mi, ki smo doma, razgledamo okrog sebe in presodimo, kaj je še na nas ostalo sledov tujčeve pete. Potem pa vsak po svoji moči pomagajmo, da se ti sledovi popolnoma zabrišejo. Besede, v »Naši moči« napisane, pridejo ne samo po bivšem Kranjskem, marveč tudi po Štajerskem, našem Korškem in po Prekmurški plodni ravnini v slovenske roke. Zato se bo po vsej naši zemlji, kolikor je je v objemu Jugoslavije, razločno slišal klic, kakor ga neizprosno terjaja naš čas: »Bodimo vsi eno!«

Bo dejal kdo, da je moj klic odveč, češ saj smo vsi slovenskega prepričanja — kar pa javno življenje zadeva, je pa sploh nemogoče, da bi vsi enako mislili. Nikoli še nismo, pa tudi nikoli ne bomo. Da se razumemo! Nimam v mislih, recimo, politične enotnosti, čeprav bi bila — kadar gre izključno za slovenske narodne koristi — zelo umestna in tudi kar mogoča, če bi bili vsi najprej Slovenci in kot takšni, zvesti Jugoslovani, nato pa šele kaj drugega.

Toda o tem nočem govoriti. Pač pa o tem, da se gremo še danes, po dvajsetih letih tesnega skupnega življenja, prav krepko »Kranjce«, »Štajerce« in za nameček še »Prekmurce«. To je v naši narodni skupnosti huda rana, ki prav pogosto močno krvavi. Ostanki zgodovinskih dogodkov so to, ko nas je, preden smo se mogli zavzeti svojega pravega bišva, iz katerega je pognala prva naša natisnjena beseda, tujerodna plemiška gospoda razbila v svoji nenasitni lakoti po naši lepi zemlji v razne dinastične teritorije. Iz te razkosanosti so se izcimile poznejše avstrijske kronovine, ki smo jim podrli meje šele ob osvoboditvi, a v nas je običajala senca razcepjenosti, ki se je do danes še nismo znebili.

Se nisem vsega napisal, pa že slišim ugovore: Se ne dá nič napraviti! Ločeno stoletno življenje je ustvarilo različne tipe slovenskih ljudi, povzročilo različno gospodarsko strukturo in prineslo s seboj različno miselnost, različno kulturo in kar je še vsega, ki more biti različno.

Res je. Zgodovinski razvoj pušča nujno svoje sledove. Toda eno bi moralo veljati: Ne negujmo teh sledov in razlik še naprej! Ne glejmo, kar je

na nas po sili tujstva različnega, ampak z vso dosledno ljubeznijo gojimo vse ono, kar nam je skupnega! Ali ni Primož Trubar — krvni Dolenjec s svojimi dolenskim tovariši — prav tako velik za Štajerca in Korošca, kakor za Kranjca? Mari ni svetniški veliki slovenski škof Anton Martin Slomšek vseh Slovencev učil, kako je treba ljubiti besedo materino? Ni li Prešeren ponos slehernega Slovenca kakor Miklošič? Ali nista Krek in Jeglič z vsem žarom svojega srca enako rada imela slehernega Slovenca? Kdo vpraša, kje je naš narodni voditelj dr. Korošec doma?

Pa pustimo osebe in pogledjmo drugam. Kaj ni zanimiva prekmurska slovenska govorica tudi naša? In njihova in štajerska pesem ni slovenska? Ali ni naša koroških »deček« tudi del naše narodne obleke kakor gorenjska ali štajerska? Čemu je treba na najvažnejših področjih cepitve moči? Prava narodna slovenska kultura mora biti samo ena edina. Zakaj jo cepiti, ko to znači škodo? Imamo li zares toliko moči, da jih smemo trošiti brez potrebe? In glavno vprašanje: Ali je v nas toliko ljubezni do slovenstva in narodne moči posebno v vodilnih ljudeh, da bo vsak vrednotil vse javno delo v žaru narodne skupnosti?

Pravijo, da hočejo »Kranjce« vse komandirati. Nočemo! Če je tako, da je Ljubljana — srce slovenske zemlje — na Kranjskem, naj ne bo nikjer več zle misli, da ni prav tako štajerska. Vsak del naše skupne slovenske domovine naj po svojih najboljših močeh doprinese k skupnosti našega naroda. Če do sedaj ni bilo kaj prav, sklenimo, da bo v bodoče drugače, in sklep prav trdno držimo. Vsi pa, od prekmurskih polj do sivih kraških pečin, pa od Karavank do zelenih bregov Sotle in Kolpe, odločno zatirajmo, kar nam je ostalo od tujca, z brezmejno požrtvovalnostjo pa negujmo, kar nas dela, da smo eno.

Časi so veliki, bodimo veliki tudi vsi Slovenci!

HRANILNICA
IN
POSOJILNICA
V KAMNIKU (Šutna 22)
reg. zadruga z neom. zav.

Obrestuje
hranilne vloge do 5%

Pri fotografu. »Tako, dobro bo tako! Sedite sedaj čisto mirno, samo trenutek čisto mirno!« — »Ali se naj držim prijazno?« — »Ne, čisto naravno se držite!«

Iz življenja trgovskih potnikov. Dva trgovska potnika se razgovarjata o dobrih in slabih straneh svojega poklica. Pravi prvi: »Potovanje je sicer prav prijetno, samo če ne bi bili ljudje neprijazni.« — Drugi pa: »Hm, zgodilo se mi je že, da me je kdo vrgel iz hiše, tudi kaj neprijetnega je že priletelo za menoj, a da bi bili ljudje neprijazni, tega nisem opazil.«

KMETSKA POSOJILNICA

LJUBLJANSKE OKOLICE • z. z. n. j.

v LJUBLJANI, Tyrševa cesta 18

Novе vloge

vsak čas razpoložljive!

Za vse vloge nudi popolno varnost • Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle • Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod, ustanovljen leta 1881.

Obrestuje po **4%**
Vloge proti odpovedi po **5%**

Še ena izpred sodišča. Sodnik: »Kje stanujete?« — Prvi obtoženec: »Nimam stanovanja.« — Sodnik: »In vi?« — Drugi obtoženec: »Jaz sem pa njegov sosed.«

Čisto nedolžen. »Matiček, pusti no mačko in je nikar ne vleci za rep!« — Matiček: »Saj je ne vlečem; le za rep jo držim, vleče pa sama.«

Vremenska. Letoviščar: »Pri vas pa imate res samo dež.« — Domačin: »Ne, pozimi imamo tudi sneg.«

Potomci. Gospod Dražil se je oženil in vzel vdovo. Oba sta privedla v zakon otroke iz prvega zakona. Pa tudi novi zakon je Bog bogato blagoslovil z otroki. Nekega dne je nastal v kuhinji velik ropot. Gospod Dražil, ki se je v sobi bril, se je jezno zadril: »Kaj je?« — Zvesta ženka mu pojasni: Tvoji in moji otroci pretepajo najine otroke.«

Mimica Konič:

Mlin nad Savo

(Nadaljevanje.)

»Kaj naj še pride nad nas? Ali nas more zadeti še večja nesreča, kakor smo jo doživeli letošnjo zimo? Ene rane se še niso zacelile, ti nam oznanjuješ nove!«

Berač je žalostno gledal po svatih.

»Nič ne morem jaz zato, a vendar! Po vsej deželi gre čuden trepet, vse se boji nečesa neznanega, groznega. Sem mar jaz kriv, starešina? Hotel si, naj govorim, in govoril sem. E, pomagaj Bog, v čudnih časih svatujete.«

Godce je izpraznil vrč in zapel:

»Trije kralji so se vzdignili zoper nas, ta črna kraljica pošilja po nas.«

Oče starešina je udaril po mizi, da so vrči zaropotali, in se je zadril nad godcem:

»Kaj, ti, mačka pečena, mi boš pel take žalostne pesmi! Ali je to za na svatbo?« In Kosmač je sam zapel s hripavim glasom:

»Sonček že doli gre,
zvezdice se blešče,
nocoj bom pogruntal
jaz moje dekle.«

Teta Jera je pocukala starešino za rokav.

»Ne poj takih, to se ne spodobi za stare ljudi,« je vzdihnila.

Starešina pa se je otrešel.

»Pojdi, pojdi. Danes je svatba, hudirja, ne bodi vendar tako natančna in še ti katero zarobi. Pa prav po domače jo povej, saj smo v hribih, ne v farovžu.«

»Uh, kakšen si, sosed!« je vzdihnila teta.

Starešina pa je vstal izza mize in pograbil teta za roke, pa zaklical godcem v kotu:

»Hej, klade lene, da bi vas volk požrl, zagođite mi, pa ne tako mrtvaško! Pihnite vendar v mehove, da se mi razgibljejo stare kosti in se mi kri poživi!«

Godci so zagodli, starešina in teta sta se zavrtela, pristopila sta drug in družica. Pa tudi drugi svatje so se spoprijeli in plesali. Ko so godci nehali, je drug zavihel klobuk in zavriskal. »Juhuhuh!« je odmevalo po hiši.

»U-ju-juh! Juhuhuh!« so vriskali razigrani svatje.

Edino razcapani berač v kotu je zrl z resnobnim, skoro žalostnim licem na veselo svatovščino. Siva brada se mu je še bolj povsila; trudno je sklonil glavo na prsi.

Starešina Kosmač je opazil beračev mrki obraz, pristopil je k njemu in mu položil desnico na ramo:

»Prijatelj v imenu božjem, zakaj je tvoj obraz tako mračen? Žalost vendar ni primerna za današnji dan!«

Berač se je vzel iz misli:

»Oj, oče starešina, kako bi mogel biti vesel! Veselite in veselite se, prirajali boste pa — v smrt.«

»Kaj krakaš kakor krokar nad mrhovinole se je ujezil Kosmač.

»Ne morem drugače, ko pa vem, da preti vam vsem poguba.«

Starešina je zmajal z glavo, potrkal se je na

čelo, da so tudi drugi vedeli, da je berač blazen, potem pa je odšel nazaj k mizi.

Berač je sklonil glavo na prsi in morda zaspal.

V hiši je postajalo zagatno. Svatje so odhajali ven, da so se ohladili na mrzlem nočnem zraku. Skoro vsak je pred hišo zavriskal, da so psi po vsem Zabukovju zalajali in budili ljudi iz sladkega spanja. Potem pa so se vračali nazaj v hišo, vrči so znova zaropotali, čul se je prešeren smeh.

Za vrati so gorele smolnice, nad glavami je plaval dim ognja in sopara spotenih teles. A kdo bi se menil zato, saj je bila svatba Rebernikove Marinke, najlepšega dekleta v Zabukovju. Stari Rebernik je ves vesel gledal mladi par in pripovedoval mežnarju s svetlega Jošta spomine s svoje svatbe.

»Aha,« je zinil mežnar, več ni imel navade govoriti. In tudi časa ni bilo. Treba se je bilo pobrigati, da se dodobra založiš z okusnimi jstvinami in napiješ, saj svatba ni vsak dan.

Pri kamri so šundrali paži, Mlinarjev Tine jim je glavnil. Večkrat je že poskusil zakrožiti svojo ljubljeno pesem o izgubi ledik-stanu, a tovariši mu niso pustili. Slednjit so zapeli pesem, ki ni bil Tine preveč hud nanjo:

»Ko boš se možila,
al' boš povabila
tud' mene al' ne.«

»Odšel je od hiše,
nevesta pa briše
ei solzne oči.«

Starešina je prijel za vrč medicine in šel za vrata, da bi jo dal beraču. Kako se je začudil, ko ni bilo berača nikjer. Obrnil se je k svatom in vprašal:

»Ali ste videli, kdaj je šel iz hiše?«

Svatje so šele sedaj opazili, da je berač ušel.

V vsakem ZNAMU

Kneippove

SLADNE KAVE

SLADNI SLADKOR

Izpraševali so se, a nihče ni vedel, kdaj je izginil. Ženske so staknile glave in šepetale:

»Slabo znamenje! Vso srečo nam je odnesel.« Starešina Kosmač se je ujezil.

»E, babe, da bi vas zlodej vzeli! Kako bo odnesel srečo pritepeni rokavhar!« Obrnil se je k nevesti in ji prijazno dejal: »Le nič se ne boj, Marinka, da se ti bo zato kaj slabo godilo, ker je raztrganec ušel.«

»Saj ne verjamem, oče Kosmač,« se je nasmehnila Marinka.

»In ti, Janez, da ne boš mislil, da se zato ne bosta z Marinko razumela.«

»Še mar mi ni,« se je smejal ženin.

Starešina Kosmač je sedel nazaj k teti in nekaj premišljeval. Čez čas se je vzdignil in glasno zavpil:

»Mir!«

Toda njegov glas je utonil v šundru. To je starešino ujezilo, udaril je po mizi, da je iz vseh vrčev pljusknila pijača, in se zadril kakor jesihar:

»Mirujte, vam rečem!«

Zdaj šele so svatje potihnil, posedli vsak na svoj prostor in radovedno uprli oči v starešino. Oče Kosmač se je samozavestno pogladil po rejenem trebuhu in začel važno, s poudarkom govoriti:

»Najprvo se vsem, kateri ste obiskali danes Rebernikovo hišo, da ji izkažete čast in spoštovanje, kakršno zasluži, lepo zahvalim. Zbrali smo se pod starodavno Rebernikovo streho, kakor so se nekdaj zbirali v Kani na Galilejskem, da se poveselimo z našim ženinom Janezom in nevesto Marinko. In prav je tako. V Kani je bil na svatbi sam Jezus, njegova Mati in učenci, torej ne more biti napačno, če se je navada, slovesno obhajati ženitovanje, ohranila do današnjega dne. Vprašam vas, svatje, prijatelji in znanci moji, kdo bi bil vrednejši, da se z njim veselimo na svatbi, kakor naša današnja novoročenca? Nihče! mi poreče vsakdo izmed vas. Temu tudi jaz pritrdim. — Ženina Janeza vsi poznate, iz poštene hiše je, njegov rod je neomadeževan, delaven; o, da bi le vedno ostal tak. In nevesta Marinka je bila doslej vzgled vsem dekletom v Zabukovju. Upajmo, da se bodo tudi vse žene v Nemiljah od nje učile čednosti. — Pravično je torej, da se z njima veselimo na ta veliki dan, obenem pa je naša sveta dolžnost, da se zahvalimo očetu Reberniku, ki je tako dobro vzgojil hčerko, in pijemo na njegovo zdravje!«

»Na zdravje, Rebernik! Na srečo!« so mu klicali od vseh strani. Ko se je vihar polegel, je zopet povzel besedo starešina:

»Mladi ženin in nevesta! Vidva sta danes stopila v drugi stan in premnogo težav vaju še čaka. Zakon ni široka bela cesta, ampak ozka s trnjem posuta stezica. Toda vidva se ne strašita tega trnja, saj vaju ne bo bodlo če bosta hodila po stezi življenja z ljubeznijo v srcih. Ko vama v imenu vseh svatov voščim srečo in dolgo let življenja, si obenem tudi želim — sam sicer tega ne bom dočakal — da bi kdaj tako obhajali tudi svatbo vajinih otrok, saj veda, da je zakon brez otrok poletje brez sonca. Privoščim vama veliko kopo drobiža, saj jih bosta, hvata Bogu, imela s čim preživeti. Glejta samo, da vama bodo v vsem podobni, na duši in telesu.«

Zdaj se pa zopet obračam k vsem skupaj in vam ukazujem, da me poslušate. Pozna nočna ura je že in Nemilje so daleč od Zabukovja, mi pa moramo biti zarana doli. Zato vam velim, da

Ilustracije in klišeji

dajo reklamni šele pravo lice. — Za reklamo v visokih nakladah uvažujte le offsettisk, ki je danes najcenejši!

Kamenotisk • Knjigotisk
Bakrotisk • Klišarna
Litografija • Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA
KOPITARJEVA UL. 6**

se pripravite na odhod. Saj veste, da nas bo doli čakal besniški gospod župnik. Prinesite mi ženitovanjski kolač, da ga razrežem, potem se podamo od tod.«

Starešina je sedel, gostje so mu napivali in hvalili njegov govor. Dolgo je še trajalo, preden mu je pogačarica prinesla s pentljami in cvetjem okrašen ženitovanjski kolač. Oče starešina je prijel v roke velik nož in začel rezati kolač. Slehernemu, ki je bil na svatovščini, je dal kos tega kolača, kakor je stara in lepa navada.

Ko je bil kolač razdeljen, so se začeli odpravljati. Marinka je jokala, pa ženin jo je znal utolažiti. Svatje so odhajali v noč proti Besnici in otožna pesem je pretresala nočno tišino.

»Kaj ti je, krščanska duša,
da tak žalostno molčiš?
Ali grehe premišljuješ,
al' se rajtenge bojiš?«

Mlinarjev Tine je bil precej pijan, ko se je vračal proti Savi, da se odpelje domov. Šopek mu je nekje padel s širokokrajnega klobuka, toda veseljak ga ni pogrešil.

»Ej, dobro smo praznili vrče,« je modroval sam pri sebi. »Prav je, saj Urhu je treba šteti denarce zanj. In Jurkota ne maram prositi za denarje. Ej, pa saj pojdem spomladi k tovarnikom in potem bo denarja kakor pečkál! To bom šekljal s srebrniki! Videl bo Jurko, ki čepi v Grabnu, da nisem tak postopač, kakor on misli. Prav za prav je pa Jurko zdaj siromak, ne maral bi biti na njegovem mestu.« Tine je umolknil, potem pa je našel drugo misel. »Otona je res škoda, on je znal piti! Več ga je nesel v trebuhu kakor na hrbtu. In denarjev se mu ni zdelo prav nič škoda. Res, svojo neumnost je imel, da so mu babe hodile po glavi in navsezadnje je zaradi malopridnih bab siromak končal.« — Bum! je padel Tine v mlakužo in se pobral na noge, ves premočen, umazana voda je kar curljala od njega. »Prekleta korenina, kako sem se spotaknil!« se je ujezil. A jeza je kmalu minila in Tine si je glasno zakrožil nam že dobro znano pesmico:

»Oh, žena me zdaj zmerja,
nikdar miru ne da!
Zakaj sem jaz vzel te,
prekleta babnica?«

»Janez, norec neumni, se je oženil. No, prav, saj mu bo še žal, kolikor ima las na glavi. Le naj se ženi, saj vsakemu toliko soli manjka v glavi, kolikor je pameten človek potrebuje. A Tine Mlinarjev pa ne, on se ne bo lovil za babnicami, naj jih zlober!«

Tine je kolovratil navzdol in tla so se veseljaku čudno majala pod nogami. Prišel je do Save in začel iskati čoln ob vodi, pa ga nikakor ni mogel najti.

»Kje, vraga, je čoln?« je robantil. »Kaj se je v zemljo vdrl, ali ga je kdo ukradel? Toda, kdo? Hm, morda ga je vzela voda?« Toda Tine je to misel hitro zavrgel. »Ni mogoče, preveč sem ga privezal.«

Brodil je ob obrežju in iskal v nočni temi čoln. Z glavo se je zadel v vrbo, veje so mu potegnile klobuk, ki je splaval po vodi. Pijani Tine ga ni utegnil in tudi ne videl loviti. Dolgo je taval okrog, nazadnje je le zadel ob nekaj trdega in v nočni temi otipal čoln.

»Hvala Bogu,« je vzdihnil.

(Dalje prihodnjič.)

Pomen slovenskega radia

O pomenu slovenskega radia je bilo že pisano tu in tam. Zato bi se morebiti komu zdelo, da o tem ni potrebno še pisati. Vendar moramo že glede na čas, v katerem živimo, povedati, da pomena slovenskega radia ne moremo nikdar bolj poudariti kot v tem času.

Ne glede na ogromno delo za narod, ki ga je slovenski radio izvršil v teku dobrih desetih let, moramo poudariti njegov pomen za sedanost in prihodnost. Dan za dnem beremo o novih radijskih postajah, o zboljšanju starih, o napredku radiofonije sploh. Narodi se med seboj kosajo za boljši napredek na polju radiofonije, tekmujejo za čim večje število radijskih naročnikov.

Iz vsakdanjega življenja vidimo, kako radio posega vedno močneje v naše življenje. Politični boji se vrše danes po radiu, idejna trenja imajo svoj odmev v radiu, po sto tisoč zvočnikov napaja radio danes množice z najrazličnejšo duševno hrano. Vse zadnje vojske, predvsem španska, so se v nekem oziru vodile tudi po radiu. Pomen radia je v sodobnem svetu vedno večji. Tega pomena pa se moramo zavedati tudi mi Slovenci. Naš radio je vzrastel v skromnih razmerah, njegova moč je v primeri z močjo drugih majhna, po kakovosti sporeda pa se more kosati s katerimkoli na svetu.

Našemu narodu je treba pomen slovenskega radia venomer poudarjati. Poudarjati zato, da se vzbudi v njem večje zanimanje za radio, zato da se dvigne število naročnikov. Dvajset tisoč radijskih naročnikov je v Sloveniji izredno majhna številka. Glede na našo kulturno stopnjo bi moral biti radio mnogo bolj razširjen. Seveda so temu krive tudi slabe gospodarske razmere, spričo katerih je radijski aparat danes za marsikoga predrag. To vprašanje bo treba čimprej rešiti uarodu v korist.

Ko se bodo — upajmo — kmalu izboljšale razmere slovenske radiofonije s povečanjem ljubljanske radijske postaje in z dograditvijo relaispostaje v Mariboru, bo s tem odpravljena ena izmed velikih ovir za tiste, ki zaradi motenj drugih postaj Ljubljane ne morejo dovolj močno in čisto slišati. S temi izboljšanjmi bo slovenski radio in njegov pomen še bolj pridobil.

Sleherni slovenski človek bi moral biti danes navezan na radio. Po njem bi izvedel za dogodke po svetu in v širni domovini; po radiu naj bi se učil, izobraževal in zabaval; saj nudi naš radio slehernemu slovenskemu človeku dovolj pouka in zabave. Spričo vsega tega je potrebno, da pomen radia med našim majhnim in razkosanim narodom neprestano poudarjamo. Poudarjati ga moramo doma in posebno še v tujini, kjer žive tisoči in tisoči Slovencev, razkropljeni po vsem svetu, lačni domače besede in željni poznanja domačih razmer. Naš radio je edini, ki mora biti opora vsem Slovincem v tujini, je vez med njimi in domovino jim nadomestuje knjige in učitelje, prosvetna društva in organizacije, jih duševno

hrani in krepi, da ne omagajo in ne utonejo v morju tujine.

Slovenski radio je nepogrešljiv za nas, ki smo tu v domovini, in za brate in sestre, ki žive na tujem. Radio nam je potreben, da nam v teh težkih časih še bolj utrja narodno zavest, da nas bodri, da ostanemo močni spričo vsega, kar se dogaja okoli nas. Radio je potreben, da širi med narodi kulturo in izobrazbo in da seznanja tujino z duhovnimi vrednotami našega naroda. V vsem tem je njegov velik pomen in tega se moramo zavedati in skrbeti, da se čim bolj in čim prej razširi med narod.

Največji slovenski pupilarni zavod MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog preko
din 420.000.000.—

Lastne rezerve nad
din 26.000.000.—

Dovoljuje posojila proti vknjižbi

Za vse obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

Zatiranje muh z apnenim dušikom!

Z imenom »muh« označujemo skupno številne rodove in vrste »muscidov«, med katerimi je najbolj poznana domača muha in pa sive azurne in zelene muhe (Sarcophaga carnaria, Calliphora vomitoria i. dr.).

Sanitetna služba v mestih, tu in tam tudi v trgih in naprednih vaseh, se trudi na vse mogoče načine — ki zahtevajo znatne materialne žrtve — da bi olajšala ljudem in živalim to mušjo nadlogo. Boj proti tem neznosnim in nevarnim žuželkam pa je najenostavnejši in najcenejši s pomočjo neoljenega apnenega dušika!

S številnimi opazovanji in poskusi se je izkazalo, da prenašajo muhe iz krajev v kraje, bodisi z nogami ali z izločki, jajčeca in ličinke vsakovrstnih črvov (Taenia, Ascaris, Enterobius, Trichiuris, Ancylostoma itd.). Če pomislimo, da se usedajo muhe venomer na živalske in rastlinske snovi, na mrhovino, na pljunke, na blato itd., če premislimo, da grede ličinke, ki se nahajajo v teh snoveh, katere služijo tudi za hrano istim muham, skozi njih telo in prebavila in jih tako lahko puste skupaj s svojimi odpadki na koži in

človeški hrani ali pa na jestvinah (mleko, kruh, meso, smetana, juha itd.), potem vemo, da se na tej hrani morajo razviti prava naselja patogenih ličink. Izkazalo se je, da so nalezljive bolezni skoraj popolnoma izginile v tistih krajih, kjer so srečno vodili boj proti muham. Ta boj postaja velika socialna potreba! Muhe je treba uničevati že v začetku razvitka.

Vsaka muha odlaga približno 120—150 jajčec, kar znači, da v 7 generacijah izhaja od ene muhe, sposobne za ploditev, zarod milijarde individuov. Sreča je, da se je v vseh stadijih muhe ugotovilo velikansko odmiranje individuov, toda vseeno je množitev te živali velika.

Kako se borimo proti muham?

Boj proti muham je najbolj uspešen, če uničujemo jajčeca in ličinke, ki žive v velikih množinah in na labko dosegljivih mestih. Uničijo se laže kot odrasle muhe.

Na deželi so poleg nezbadljivih muh, tudi muhe, ki zbadajo: žive in se širijo po hlevih, kjer dražijo živino. Dokazano je bilo, da so dale krave, razdražene od muh, razmeroma manj mleka, kakor bi ga morale dati v normalnih okoliščinah.

Tudi te zbadljive muhe imajo isti razvojni krog kakor domača muha in najdejo v gnojiščih primeren teren za razvoj jajčec in ličink. Boj proti muham je treba izvajati po sledečih točkah:

1. Odstranitev vseh ostankov iz prostora prebivanja.
2. Vršiti uničevanje jajčec in ličink v smetiščih in gnojiščih ter v gnojnih mlakah.
3. Izvrstno gospodarsko sredstvo za uničevanje mušjih jajčec in ličink je neoljeni apneni dušik. Apneni dušik ima to prednost, da je zelo poceni in ni strupen kot ostala kemična sredstva, ki se uporabljajo za uničevanje muh.

Smetišča, gnojišča, gnojne jame in vsi prostori, kjer se odlagajo razni organski odpadki, v katere polagajo muhe svoja jajčeca, naj se desinficirajo z neoljenim apnenim dušikom. Apneni dušik se lahko uporablja v suhem stanju — prašek ali kot otopina — pomešan z vodo. Če uporabljamo apneni dušik v suhem stanju, je dobro, če ga pomešamo s cestnim prahom. Enako množino apnenega dušika pomešamo z enako množino cestnega prahu ter to zmes potrosimo na smetišče oziroma gnojišče itd. Za desinfekcijo moramo vzeti 5% količino apnenega dušika od mase, ki jo želimo desinficirati. To je: na 100 kg odpadkov 5 kg neoljenega apnenega dušika. Lahko pa naredimo tudi 8—10% apneni-dušično emulzijo, t. j. na 100 litrov vode zmešamo 8—10 kg neoljenega apnenega dušika. S to emulzijo polijemo in dobro prekasimo smetišče ozir. organske odpadke. Tekom 24 ur po zalivanju organskih odpadkov z 8—10% apneni-dušično otopino poginejo vsa mušja jajčeca in ličinke. Ker polagajo muhe tekom pomladi, poletja in jeseni jajčeca v smetišča in gnojišča 6—7 krat, moramo pravočasno, preden se ličinke razvijejo v krilate muhe, zalego z apnenim dušikom desinficirati.

Inž. T.